

WATERBEHEER: VEILIG EN OP MAAT

Nota van zienswijzen

**Nota bodembeheer
verondiepen kleiput Driemarkweg Winterswijk**

INLEIDING

In de periode van 27 juli 2017 tot en met 6 september 2017 is de Nota bodembeheer verondiepen kleiput Driemarkweg te Winterswijk in ontwerp ter inzage gelegd (conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht).

Hierop zijn drie zienswijzen ontvangen. In deze inspraaknota zijn deze zienswijzen weergegeven en voorzien van reacties.

Nota van Zienswijzen

In deze Nota van Zienswijzen staan de binnengekomen zienswijzen op de ontwerp Nota bodembeheer verwoord, met daarbij de beantwoording van Waterschap Rijn en IJssel.

Voordat inhoudelijk ingegaan wordt op de ingediende zienswijzen wordt hieronder eerst het juridische kader en de procedure voor het verondiepen van een diepe plas weergegeven, met daarbij aangegeven welke toestemmingen en toetsingsmomenten er zijn, maar ook welke afwegingen er op welk moment gemaakt worden. Hierbij worden uitsluitend die zaken weergegeven waarvoor het waterschap bevoegd gezag is.

Besluit bodemkwaliteit

Het Besluit bodemkwaliteit (en de daarbij behorende Regeling bodemkwaliteit) biedt in eerste instantie het wettelijk kader voor het nuttig en functioneel toepassen van grond en baggerspecie in oppervlaktewater. In het Besluit bodemkwaliteit (artikel 35) zijn handelingen omschreven die aangemerkt zijn als nuttige toepassing. Hieronder valt bijvoorbeeld ook het verondiepen van een oppervlaktewater met het oog op de bevordering van de natuurwaarden.

Voor het verondiepen, en daarbij toepassen van grond of bagger, is geen watervergunning benodigd, maar hiertoe dient de initiatiefnemer een melding in bij het bevoegd gezag. Een onderdeel van deze melding is het inrichtingsplan.

Inrichtingsplan

Het inrichtingsplan geeft aan wat het doel (nut en functionaliteit) van de herinrichting is, hoe dit doel bereikt gaat worden en hoe aan de eisen vanuit het Besluit bodemkwaliteit voldaan wordt en omgegaan wordt met de in de regelgeving genoemde aandachtspunten.

Inhoudelijke onderdelen van het inrichtingsplan:

1. locatiebeschrijving
2. onderbouwing initiatief /doel van herinrichting (nut en functionaliteit)
3. gewenste inrichting locatie en te behalen eindbeeld
4. betrokkenen (ook burgers) en rolverdeling
5. uitvoeringsaspecten (ook mogelijke overlast)
6. monitoring
7. oplevering en beheer

Handreiking verondiepen diepe plassen

In 2009 heeft de Minister door een landelijke werkgroep de *Handreiking voor het herinrichten van diepe plassen* (verder Handreiking) opgesteld. Deze Handreiking is verankerd in een circulaire, en daarnaast heeft ons waterschap deze middels onze beleidsregels bekrachtigd. De Handreiking dient als leidraad voor het doorlopen van een zorgvuldig proces voor het herinrichten van diepe plassen maar geeft tevens het generieke (landelijke) kader aan waarbinnen een verondieping plaats mag vinden.

Nota bodembeheer

In gevallen waar het generieke (landelijke) kader vanuit de Handreiking niet voldoet, omdat een andere kwaliteit grond of bagger ook mogelijk kan zijn, is maatwerk gewenst door Lokale Maximale Waarden (LMW) vast te stellen, die vervolgens als toetsingskader dienen. Dit maatwerk wordt vastgelegd in een Nota bodembeheer. Dit zijn grenswaarden waaraan moet worden voldaan door de initiatiefnemer.

Of wordt voldaan aan deze LMW's wordt bepaald middels het inrichtingsplan, monitoring en toetsing van de toe te passen partijen grond of bagger. Een Nota bodembeheer is gebiedsspecifiek beleid en wordt door het waterschap vastgesteld.

Beleidsregels Waterschap Rijn en IJssel

Het waterschap heeft haar visie en voorwaarden voor het verondiepen van diepe plassen verwoord en verduidelijkt in de *Beleidsregels voor het verondiepen van diepe plassen* (besluit Algemeen Bestuur van 2 juli 2013). Deze beleidsregels zijn een aanvulling op de Handreiking en stellen allerlei eisen aan de initiatiefnemer en voorwaarden aan de toepassing. Deze eisen hebben onder andere betrekking op monitoring van de oppervlaktewaterkwaliteit en de vulfasen van een initiatief.

Proces

Hieronder de stappen die genomen moeten worden tijdens en ter voorbereiding aan het initiatief.

1. Kaderstelling vanuit de Handreiking of zoals in dit geval een Nota bodembeheer (gebiedsspecifiek beleid)
2. Indienen melding voor het totale initiatief op basis van Besluit bodemkwaliteit met als onderdeel het inrichtingsplan
3. Toetsing melding en inrichtingsplan door waterbeheerder aan vigerende wet- en regelgeving, zoals het Besluit bodemkwaliteit, Nota bodembeheer en Beleidsregels
4. Daadwerkelijke toepassing van grond/bagger in de diepe plas, met indienen melding van elke afzonderlijke partij grond/bagger op basis van Besluit bodemkwaliteit.
5. Monitoring van waterkwaliteit tijdens en na afloop van het initiatief met toetsing aan kaders uit Nota bodembeheer

Zienswijze A

Zienswijze A.1

Hoe verhouden de voorliggende plannen, die tevens de toeristische aantrekkingskracht van het gebied rondom de kleiput moeten vergroten, zich tot de beoogde conservering en versterking van ecologische waarden in gebieden binnen de ecologische hoofdstructuur.

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

De Wet natuurbescherming beschermt bepaalde planten- en diersoorten, onder andere door een verbod op het verstoren of beschadigen van beschermde soorten of hun leefgebieden. Als een initiatiefnemer een activiteit wil uitvoeren waarbij men de in deze wet opgenomen bepalingen overtreedt, dan moet hij beschikken over een door de provincie afgegeven ontheffing.

De gemeente is als initiatiefnemer verantwoordelijk voor het verkrijgen van de juiste toestemmingen en ontheffingen m.b.t. het initiatief. Dit geldt dan ook voor de regelgeving m.b.t. het Gelders natuurnetwerk (ecologische hoofdstructuur) en de Wet natuurbescherming, waarvoor de provincie bevoegd gezag is.

In de beleidsregels van het waterschap is wel de eis gesteld dat de initiatiefnemer bij de onderbouwing van de functionaliteit van het initiatief aantoont dat ook vanuit ruimtelijke ordening het een functionele toepassing betreft. In het inrichtingsplan moet dus ook uitgelegd worden in hoeverre en op welke manier er sprake is van natuurontwikkeling in relatie tot de ecologische hoofdstructuur. Het waterschap heeft geen bevoegdheid in het kader van deze wetgeving.

Zienswijze A.2

Wat is de invloed van verstoring van het huidige ecosysteem door allerlei activiteit rondom de kleiput?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

In het inrichtingsplan worden de uitvoeringsaspecten beschreven van het initiatief, waarbij tevens gekeken moet worden naar de invloeden van het initiatief op de omgeving en het huidige ecosysteem. Hierbij moet de initiatiefnemer onder andere de zorgplicht in acht nemen.

Voor een verdere toelichting op deze vraag verwijzen wij naar onze reactie op zienswijze A.1.

Zienswijze A.3

In hoeverre wordt de verantwoordelijke provincie betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Naast een melding in het kader van het Besluit bodemkwaliteit kunnen andere vergunningen nodig zijn voor het initiatief, zoals bijv. een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, waarvoor de provincie verantwoordelijk is. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het verkrijgen van deze ontheffing, dit kan niet via het inrichtingsplan geregeld worden.

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het op tijd en op de juiste manier betrekken van de provincie bij de uitwerking van de plannen.

Zienswijze A.4

Hoeveel grond denkt de gemeente binnen welk tijdsbestek te kunnen storten in de Kleiput. En naar de verhouding tussen gronden vanuit Winterswijk en buiten Winterswijk.

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Dit wordt verder uitgewerkt in het inrichtingsplan dat een onderdeel uitmaakt van de melding in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. In het inrichtingsplan zal de initiatiefnemer (gemeente Winterswijk) dit nader moeten onderbouwen en duiden.

Op basis van de beleidsregels van het waterschap moet de initiatiefnemer ook onderbouwen hoe hij verwacht te beschikken over de juiste kwaliteit en hoeveelheden bagger of grond. Of deze grond vanuit de gemeente zelf komt, of van buiten de gemeentegrens, is voor het waterschap niet relevant. De beleidsregels van het waterschap bepalen wel dat grond die afkomstig is buiten het beheersgebied van het waterschap moet voldoen aan de Achtergrondwaarde vanuit het Besluit bodemkwaliteit.

Zienswijze A.5

Binnen welk tijdsbestek is dit hele geplande project (kleiput) afgerond? En de ontwikkeling van de stortplaatsen? Mijns inziens is het ronduit onwenselijk om de kleiput als los project te zien van de ontwikkeling van de stortplaatsen. In zowel tijd als onrust ter plaatse.

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Een dergelijk initiatief van verondieping moet uiterlijk binnen 10 jaar zijn afgerond. Dit is bepaald in de Handreiking maar is ook in de beleidsregels van het waterschap vastgelegd. De beleidsregels bepalen dat de totale vulfase zo kort mogelijk moet zijn, en maximaal 10 jaar mag bedragen.

Over de ontwikkeling van de stortplaatsen kan het waterschap geen uitspraak doen.

Zienswijze A.6

Welke mate en soort van vervuiling zit in de grond die wordt toegestaan (en dan niet een kwalificatie, maar de stoffen die erin zitten)? Wordt dit bij elke stort opnieuw gemeten? Door wie wordt dit gemeten? Of wordt gewerkt met aannames?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

De Nota bodembeheer geeft de ruimte om grond van klasse 'industrie' en bagger klasse B toe te mogen passen. Welke kwaliteit dit specifiek betreft staat, per stof, beschreven in de Regeling bodemkwaliteit die onderdeel uitmaakt van het Besluit bodemkwaliteit. Voor de beschrijving van die kwaliteit verwijst het waterschap dan ook naar de Regeling bodemkwaliteit.

Bij de toepassing van een partij grond of bagger is de initiatiefnemer verplicht een melding te doen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, met daarbij als onderdeel een milieuhygiënische kwaliteitsverklaring van die betreffende partij grond of bagger. De kwaliteit van elke afzonderlijke partij wordt getoetst aan de gestelde kwaliteitseisen in de Regeling bodemkwaliteit en overige regelgeving.

Zienswijze A.7

Wat is de uitkomst van het natuuronderzoek en de quickscan? Welke soorten zijn nu vastgesteld (2014-2016) en welke worden verwacht erbij te komen en te verdwijnen als gevolg van de veranderingen?

- ik krijg graag inzage in wat de nul-meting van het gebied is (inclusief van mijn bos, zodat ik ook de mogelijke veranderingen kan vaststellen).

Dit ook om de huidige grondwaterstand vast te stellen (die van invloed is op met name de beuken in het bos).

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Het natuuronderzoek en de quickscan die al uitgevoerd zijn, maken geen onderdeel uit van de Nota bodembeheer. Indien u inzage wilt in dergelijke informatie dan verwijzen wij u naar de gemeente, als initiatiefnemer.

Als waterschap geven wij met de Nota bodembeheer aan dat een verondieping op deze locatie mag indien dat de natuurwaarden bevordert. Het is aan de initiatiefnemer om dit in het inrichtingsplan aan te tonen.

Zienswijze A.8

Welke preventieve maatregelen treft de gemeente om te voorkomen dat verontreinigingen via grondwater alsnog mijn percelen van de Driemark binnendringen?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

De kleiput ligt geheel in een kleipakket dat niet waterdoorlatend is. De plas wordt niet of nauwelijks gevoed door grondwater, maar vrijwel alleen door regenwater. Grondwater zal zich dan ook niet of nauwelijks vanuit de kleiput naar de directe omgeving verspreiden. Het waterpeil van de kleiput wordt bepaald door de hoogte van die overlooppijp, en de verwachting is dat de grondwaterstand in de directe omgeving niet zal stijgen of dalen als gevolg van de verondieping.

Daarnaast wordt de waterkwaliteit geborgd middels de vastgestelde LMW's in de Nota bodembeheer en vanuit het nog op te stellen monitoringsplan, dat een onderdeel uitmaakt van het inrichtingsplan. Op basis van de 'Beleidsregels verondiepen van diepe plassen' is er de verplichting om in het monitoringsplan signaal- en actiewaarden op te nemen. De signaalwaarden zijn erop gericht tijdig een achteruitgang van de waterkwaliteit te signaleren en tijdig te kunnen bijsturen. Als de waterkwaliteit wordt getoetst en de norm voor actiewaarden wordt overschreden, dan wordt het initiatief door het waterschap stilgelegd. De initiatiefnemer moet in dat geval aan het waterschap voorleggen welke actie(s) wordt (worden) genomen om verdere achteruitgang van de waterkwaliteit te voorkomen. Het is ter beoordeling van het waterschap of het nemen van deze actie(s) voldoende is om het initiatief weer te kunnen hervatten.

Zienswijze A.9

Wat is de invloed op de flora en fauna indien de grond onverhoopt toch weglekt uit de bodem onder de kleiput naar aanpalende percelen?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Voor een reactie op deze vraag verwijzen wij naar onze reactie op zienswijze A.1 en zienswijze A.2.

Zienswijze A.10

Welke (financiële) verantwoordelijkheid draagt de gemeente indien in de toekomst als gevolg van de uitvoering van de plannen (zie onder meer vorig punten) alsnog schade blijkt te ontstaan voor eigenaren van aanpalende percelen?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het op juiste wijze naleven van de milieuhygiënische regelgeving inclusief de zorgplicht. De eigenaar van de plas is te allen tijde verantwoordelijk voor het behalen en behouden van de doelstellingen van de herinrichting. Bij deze verondieping is de gemeente zowel de initiatiefnemer als de eigenaar van de plas en dus verantwoordelijk voor zaken gerelateerd aan het initiatief.

Zienswijze A.11

Welke toename van recreatie zijn in de bossen binnen het natuurgebied te verwachten? Dit gezien het belang van rustgebieden voor wild, waaronder de oehoe. Momenteel bemerken we reeds dat veelvuldig motorcrossers en mountainbikers het bos betreden terwijl dit niet is toegestaan.

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

De toetsing van het initiatief, in relatie tot de toename van recreatie en de mogelijke gevolgen daarvan, valt niet onder de bevoegdheid van het waterschap. De toetsing vanuit het waterschap richt zich uitsluitend op water gerelateerde onderwerpen.

Zienswijze A.12

Wie is verantwoordelijk voor eventuele overlast van de toename van de huidige bezoekersaantallen (vernielingen, afval e.d.)?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Voor een reactie op deze vraag verwijzen wij naar onze reactie op zienswijze A.11.

Zienswijze A.13

Welk besluitvormingstraject wordt vanaf nu gevolgd en op welke momenten (ook in een tijdspad) is inspraak, inzage of andere vormen van betrokkenheid mogelijk?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

De juridische basis voor de Nota bodembeheer is artikel 45 van het Besluit bodemkwaliteit. Ingevolge artikel 49 van het Besluit bodemkwaliteit wordt bij de voorbereiding van een besluit als bedoeld in artikel 45 van het Besluit bodemkwaliteit, toepassing gegeven aan de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Ontwerp Nota bodembeheer – mogelijkheid zienswijzen in te dienen

Conform de openbare voorbereidingsprocedure is de ontwerp Nota bodembeheer Herinrichting kleiput Driemarkweg te Winterswijk in het Waterschapsblad bekendgemaakt. De ontwerp Nota is gedurende zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze termijn was het mogelijk zienswijzen in te dienen. Het Algemeen Bestuur van het waterschap beoordeelt alle ingebrachte zienswijzen en besluit of deze al dan niet tot een aanpassing van het besluit moet leiden.

Nota bodembeheer – mogelijkheid beroep in te stellen en een voorlopige voorziening te vragen

Het Algemeen Bestuur stelt daarna de definitieve Nota bodembeheer vast. Het besluit wordt bekendgemaakt in het Waterschapsblad en ter inzage gelegd. Degenen die bij de voorbereiding hun zienswijzen naar voren hebben gebracht, worden over het besluit geïnformeerd. Dit gebeurt tegelijkertijd met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van het besluit. Degenen die hun zienswijzen naar voren hebben gebracht, kunnen beroep instellen bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken; de termijn vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd..

De Nota bodembeheer wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht. Belanghebbenden die beroep hebben ingesteld, kunnen vóór deze datum een verzoek om voorlopige

voorziening indienen. Het besluit wordt in dat geval niet van kracht, voordat op dat verzoek is beslist.

Melding – geen rechtsmiddelen

Het accepteren van een melding is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Tegen (het accepteren van) de melding staan geen rechtsmiddelen open.

Het daadwerkelijk toepassen van grond en baggerspecie in een plas start met een melding in het kader van het Besluit bodemkwaliteit die wordt ingediend bij het bevoegd gezag, met als verplicht onderdeel het inrichtingsplan.

Zodra een initiatiefnemer een plan heeft voor een bepaalde locatie dat past binnen de gewenste ontwikkelingen, dan is de initiatiefnemer verplicht om dit plan uit te werken en af te stemmen met de lokale betrokkenen, bevoegd gezag en overige betrokken actoren.

Zienswijze A.14

Ten aanzien van de verondieping wordt er alleen gesproken over het broekbos dat verdrogingsgevoelig is, dat is echter ook een groot deel van de Driemark. De opstanden met inlandse eik zijn met name gevoelig. Dit is niet meegenomen in het onderzoek. De beuk daarentegen is erg gevoelig voor vernatting en deze opstand grenst direct aan de kleiput. De verwachting is dat een deel van het oppervlaktewater in het bos uitspoelt richting kleiput, grote sloten zijn er niet en de bodem kan het niet in. Verondieping van de put gaat dus een effect hebben. Het water kan hier niet meer naar toe en geeft een vernatting. Er is niet onderzocht wat dit precies is en hoe groot het effect zal zijn

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

De kleiput ligt geheel in een kleipakket dat niet waterdoorlatend is. De plas wordt niet of nauwelijks gevoed door grondwater en niet door ander oppervlaktewater, maar vrijwel alleen door regenwater.

Bij hoge waterstanden vindt afvoer plaats via een overlooppijp, die onder de Driemarkweg doorloopt en uitkomt op de bermsloot aan de overkant van de weg. Het waterpeil van de kleiput wordt bepaald door de hoogte van die overlooppijp, en de verwachting is dat de grondwaterstand in de directe omgeving niet zal stijgen of dalen als gevolg van de verondieping.

De eindsituatie van de kleiput na verondieping heeft geen gevolgen voor de afwatering van het gebied naar de kleiput toe. De verwachting is dat er geen gevolgen zullen zijn voor de grondwaterstand in de directe omgeving van de kleiput, zoals hierboven beargumenteerd. De nota bodembeheer zegt iets over eindsituatie, na verondieping, en niet over zaken die tijdens de uitvoering van het initiatief spelen. Hiervoor dient het inrichtingsplan. Mochten er tijdens de uitvoering van het initiatief mogelijk gevolgen optreden dan moet dit in het inrichtingsplan worden vermeld, net als de te treffen maatregelen om negatieve gevolgen te voorkomen.

Zienswijze B

Zienswijze B.1

Het beoogde plan voegt niets toe aan de diversiteit in het landschap. Liever herstel van de oude leemput, dat wil zeggen leegpompen en bezinksel en dode begroeiing afgraven tot op de gele leemlaag en de natuur de rest laten doen.

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Als waterschap geven wij met de Nota bodembeheer aan dat een verondieping op deze locatie mag indien dat de natuurwaarden bevordert. Het is aan de initiatiefnemer om in het

inrichtingsplan aan te tonen op welke manier deze natuurwaarden zullen worden bevorderd en hoe dit er concreet qua inrichting uit gaan zien.

Zienswijze C

Zienswijze C.1

Op basis waarvan is bepaald dat er een matige waterkwaliteit is, en dat er weinig watervogels en vissen aanwezig zouden zijn. De aanwezigheid van salamanders en groene kikkers in de put spreekt dit namelijk tegen.

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Quickscan en natuurtoets. Onderdeel van inrichtingsplan. Nota geeft uitsluitend doel van een verondieping aan.

Als waterschap geven wij met de Nota bodembeheer aan dat een verondieping op deze locatie mag indien dat de natuurwaarden bevordert. Het is aan de initiatiefnemer om in het inrichtingsplan aan te tonen op welke manier deze natuurwaarden zullen worden bevorderd en hoe dit er concreet qua inrichting uit gaan zien.

Zienswijze C.2

Wat is het daadwerkelijk doel achter het plan? Is het plan bedoeld met het oog op natuurontwikkeling, of heeft de gemeente weer een zandopslag nodig?

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

Vanuit het Besluit bodemkwaliteit is een dergelijke grootschalige bodemtoepassing uitsluitend mogelijk indien er sprake is van een nuttige toepassing. Er is sprake van een nuttige toepassing indien er bijvoorbeeld door de toepassing van grond of bagger natuurontwikkeling kan plaatsvinden. Het doel van deze Nota bodembeheer is om aan te geven onder welke voorwaarden en condities grond en baggerspecie mogen worden toegepast. Dit sluit aan bij het oogmerk van het Besluit bodemkwaliteit om duurzaam gebruik van grond en baggerspecie te bevorderen.

Als waterschap geven wij met de Nota bodembeheer ook aan dat een verondieping op deze locatie mag indien dat de natuurwaarden bevordert. Het is aan de initiatiefnemer om in het inrichtingsplan aan te tonen op welke manier deze natuurwaarden zullen worden bevorderd. Het waterschap gaat niet over de uiteindelijk uitvoering van het plan.

Het waterschap toetst of wordt voldaan aan de nut en noodzaak, en kijkt niet naar secundaire belangen.

Zienswijze C.3

Uitkijktoren is niet wensen gezien de recreatiedruk in het Winterswijkse buitengebied al groot genoeg is.

Reactie Waterschap Rijn en IJssel

De daadwerkelijke uitwerking van het plan is aan de Gemeente Winterswijk. Recreatiedruk in het omliggende gebied valt niet binnen het toetsingskader van het waterschap.